

Afdeling zweefvliegen

Trainingsprogramma FI(S)

Commissie Instructie Zweefvliegen

Trainingsprogramma FI (S)

V 20210329

Inhoud

Eigendom en versiebeheer	4
Lijst van afkortingen	5
Lijst van versies en wijzigingen	6
Lijst van verwijzingen naar de geldige versies van instructiemateriaal	6
1. Trainingsprogramma FI(S)	7
2. Doel van het programma	7
3. Procedure wijzigingen	7
4. Vereisten	7
5. Vrijstellingen	9
6. Structuur van de opleiding	9
7. Toelatingsproef	10
8. Fase 1: Theorieonderwijs	11
9. Fase 2: Instructietechniek	12
10. Fase 3: Praktijkopleiding	13
11. Fase 4: Instructie onder toezicht	13
12. TMG-instructie	14
13. Instructie aerobatics en sailplanetowing	14
14. Instructie voor vlieg instructie (FIFI)	15
15. Het bijhouden van de vorderingen van de kandidaat en archivering	15
16. Overige verplichte documenten	16
17. Verantwoordelijkheden Declared Training Organizations	17
Bijlage 1: de competenties van instructeurs	18

Eigendom en versiebeheer

De DTO is er voor verantwoordelijk dat de juiste versie van het Trainingsprogramma wordt gebruikt.

De juiste en de door de Inspectie Leefomgeving en Transport geaccepteerde versie van dit document is gepubliceerd op de site van de Commissie Instructie **Zweefvliegen** (CI^Z).

De CI^Z informeert DTO's over wijzigen via de clubsecretarissen en middels aankondigingen op de website van de CI^Z.

Lijst van afkortingen

Afkorting	Betekenis
ILT	de Inspectie Leefomgeving en Transport, de autoriteit
CIZ	Commissie Instructie Zweefvliegen van de KNNvL Afdeling Zweefvliegen
DBO	Dubbel besturingsonderricht.
DTO	Declared Training Organisation
FI(S)	Flight Instructor Sailplanes = Instructeur.
FIE(S)	Flight Instructor Examiner Sailplanes, FE gekwalificeerd conform SFCL.415 punt c
FIFI	Flight Instructeur for Flight Instruction, FI gekwalificeerd conform SFCL.315 punt 7
HT	Head of Training
Kandidaat	Een persoon die een opleiding volgt met het oogmerk een examen voor het FI(S) of een uitbreiding daarop af te leggen
SPL	Sailplane Pilot Licence
LCOI	Landelijke Coördinator Opleiding Instructeurs
Leerling	Een persoon die een opleiding voor het SPL volgt
AoC	Assessment Of Competence
Beoordelingsvlucht	Pre entry flight test
PIC	Pilot In Command = Gezagvoerder
TMG	Touring Motor Glider

Lijst van versies en wijzigingen

Versiedatum	Wijzigingen
V 20180224	Eerste conceptversie.
V 20180630	Opmerkingen ILT verwerkt
V 20180901	Procedure wijziging
V 20190227	Opmerkingen ILT verwerkt
V 20190405	Opmerkingen ILT verwerkt
V 20190424	Opmerkingen ILT verwerkt
V 20200501	Aangepast aan SFCL
V 20210218	Opmerkingen ILT verwerkt
V 20210313	Opmerkingen ILT verwerkt
V 20210327	Versienummer opgehoogd om deze gelijk te houden met bijlagen
V 20210329	Versienummer opgehoogd om deze gelijk te houden met bijlagen

Lijst van verwijzingen naar de geldige versies van instructiemateriaal

Instructiemateriaal	Geldige versie
EVO Elementaire vliegopleiding	http://zweefvliegopleiding.nl/index.php/evo-intro
VVO 1 Voortgezette vliegopleiding 1	http://zweefvliegopleiding.nl/index.php/vvo
VVO 2 Voortgezette vliegopleiding 2	http://zweefvliegopleiding.nl/index.php/vvo-2
Handboek Zweefvlieg instructeur	http://www.civ.zweefportaal.nl/main/articles.php?article_id=8

1. Trainingsprogramma FI(S)

Dit, door ILT geaccepteerde trainingsprogramma maakt deel uit van een reeks door de CIZ opgestelde standaard trainingsprogramma's op basis waarvan Nederlandse zweefvliegclubs als DTO opleidingen kunnen verzorgen ten behoeve van het zweefvliegen. De trainingsprogramma's zijn ontwikkeld op basis van Europese SFCL regelgeving vastgelegd in (EC)2020/358 alsmede het bijbehorende AMC- en GM-materiaal. Het gebruik van deze centraal ontwikkelde trainingsprogramma's leidt tot een hoge mate van landelijke standaardisatie en optimale kwaliteit voor zweefvlieg opleidingen conform EASA in Nederland.

2. Doel van het programma

Het doel van dit programma is het opleiden van kandidaten volgens de van toepassing zijnde regelgeving, zodat de bevoegdheid voor het FI(S) op een adequate manier kan worden verkregen. Tevens is, indien van toepassing, het doel van dit programma het opleiden van kandidaten voor het uitbreiding van hun instructiebevoegdheid tot het geven van instructie voor de TMG-extensie, de aerobatics-rating, de towing-rating of het geven van instructie voor vlieg instructie.

3. Procedure wijzigingen

De bevoegdheid tot het wijzigen van de inhoud van dit trainingsprogramma ligt bij de Commissie Instructie Zweefvliegen (CIZ). De goedkeuring op wijzigingen worden vastgelegd middels de notulen van de CIZ-vergaderingen.

Wijzigingen in deze trainingssyllabus worden bij de Inspectie Leefomgeving en Transport door de CIZ ingediend. Wanneer deze wijzigingen per een bepaalde datum vereist zijn, gebeurt dit uiterlijk 30 dagen voor die datum.

Wijzigingen die verband houden met veiligheid kunnen te allen tijde worden doorgevoerd door de CIZ. De CIZ informeert de Inspectie Leefomgeving en Transport hierover per omgaande. De CIZ zal de secretarissen van de DTO's informeren over de versiewijziging.

4. Vereisten

Vereisten opleiding FI (S).

Om met de opleiding FI(S) te kunnen starten gelden de volgende voorwaarden:

- De kandidaat moet houder zijn van een geldig SPL.
- De kandidaat moet tenminste 18 jaar zijn.
- De kandidaat tenminste 100 vliegreizen en 200 starts hebben uitgevoerd als PIC op zweefvliegtuigen.
- De kandidaat moet tijdens de 12 maanden voorafgaand aan de aanvang van de opleiding zijn geslaagd voor een toelatingsvliegtest afgenomen door een FIFI om te beoordelen of de kandidaat geschikt is om de opleiding te volgen.
- In het geval dat instructie gegeven gaat worden voor de sleepstart: 30 sleepstarts als PIC.
- In het geval dat instructie gegeven gaat worden voor de lierstart: 50 lierstarts als PIC.

De opleiding voor FI(S) moet tenminste omvatten:

- (1) 25 uur instructietechniek.
- (2) 30 uur theorieonderwijs met inbegrip van voortgangstoetsen.
- (3) tenminste 6 uur (waarvan ten hoogste 3 uur gevolgd mag zijn in een TMG) of 20 starts vlieg instructie.

Voor het verwijderen van de beperkingen op een FI-certificaat (restricted FI) moet de instructeur tenminste 15 uur of 50 starts vlieg instructie hebben gegeven die alle fasen van een vlucht met een zweefvliegtuig bestrijkt, onder toezicht van een door de DTO aangewezen FI. Tijdens de periode heeft de instructeur niet de bevoegdheid om leerling-piloten toestemming te geven om eerste solo-vluchten of eerste solo-overlandvluchten uit te voeren. Deze uren of starts mogen alle instructie omvatten waartoe de restricted FI bevoegd is. Indien de restricted FI reeds de FI TMG bevoegdheid heeft verworven, mogen 5 van de 15 uur en 15 van de 50 starts in een TMG gedaan worden.

Vereisten opleiding FI (S) TMG.

Om met de opleiding voor vlieg instructie op TMG's te kunnen starten gelden de volgende voorwaarden:

- De kandidaat met houder zijn van een geldig SPL met TMG-extensie.
- De kandidaat moet houder zijn van een geldig certificaat FI (S).
- De kandidaat moet tenminste 30 uur hebben gevlogen als PIC op TMG's.

De opleiding voor vlieg instructie op TMG's moet tenminste 6 uur dubbelbesturingsonderricht op TMG's omvatten.

Vereisten opleiding FI (S) Aerobatics.

Om met de opleiding voor vlieg instructie voor de Aerobatics-rating en te kunnen starten gelden de volgende voorwaarden:

- De kandidaat met houder zijn van een geldig SPL met Advanced Aerobatics-rating.
- De kandidaat moet houder zijn van een geldig certificaat FI (S).

Vereisten opleiding FI (S) Sailplanetowing.

Om met de opleiding voor vlieg instructie Sailplanetowing Rating op TMG's te kunnen starten gelden de volgende voorwaarden:

- De kandidaat met houder zijn van een geldig SPL met TMG-extensie en Sailplanetowing Rating.
- De kandidaat moet houder zijn van een geldig certificaat FI (S).

Vereisten opleiding FI (S) voor flightinstruction (FIFI).

Om met de opleiding voor instructie voor vlieg instructie (FIFI) te kunnen starten gelden de volgende voorwaarden:

- De kandidaat met houder zijn van een geldig SPL.
- De kandidaat moet houder zijn van een geldig certificaat FI (S).
- De kandidaat moet tenminste 50 uur of 150 starts vlieg instructie in zweefvliegtuigen hebben gegeven.

5. Vrijstellingen

Kandidaten die houder zijn of zijn geweest van een FI(A), (H) of (As) krijgen 18 uur vrijstelling van de eis van 30 uur theorieonderwijs (SFCL.330 (d)).

Kandidaten die reeds houder zijn van een geldig certificaat als FI(A), FI(H), FI(B) of FI(As), worden vrijgesteld van de eis van 25 uur instructietechnieken (SFCL.330 (c)).

Voor kandidaten die van een andere DTO komen die hetzelfde Trainingsprogramma van de Commissie Instructie **Zweefvliegen** gebruiken geldt het volgende.

De DTO van wie de kandidaat of leerling afkomstig is, dient de conformiteitsverklaring getekend te hebben, waarmee die DTO heeft aangegeven het Trainingsprogramma van de Commissie Instructie **Zweefvliegen** te volgen. Indien dat het geval is, kan de opleiding worden voortgezet aan de hand van het werkboek die de leerling over dient te dragen. **Dit is ook van toepassing op opleidingsactiviteiten die voor 8 april 2020 onder het FCL- opleidingsregiem voor instructie voor LAPL(S) of SPL hebben plaatsgevonden.**

Voor kandidaten die met behulp van een ander Trainingsprogramma binnen het **SFCL-** opleidingsstramien deels zijn opgeleid door een ATO of DTO die goedkeuring heeft om de opleiding voor opleiding voor instructie te verzorgen voor houders van een **SPL** te verzorgen, geldt dat deze, net als gewone leerlingen, het complete werkboek moeten afwerken. Wel worden de eerder gemaakt starts en uren gecrediteerd voor de opleiding.

Dit is ook van toepassing op opleidingsactiviteiten die voor 8 april 2020 onder het FCL- opleidingsregiem voor LAPL(S) of SPL hebben plaatsgevonden.

Kandidaten die training hebben ontvangen voor een GPL en/of uitbreidingen daarop en/of bevoegdheden daarin, zullen gecrediteerd worden voor deze opleiding. De inhoud van deze creditering wordt bepaald door de DTO, waarbij echter aan de vereisten zoals vermeld in hoofdstuk 6 moet worden voldaan. De DTO doet melding van deze creditering aan ILT.

Kandidaten die een opleiding hebben gevolgd in een andere dan de drie hiervoor genoemde situaties krijgen geen creditering.

6. Structuur van de opleiding

De opleiding tot de bevoegdheid FI(S) bevat de volgende onderdelen:

	Onderdeel	Afsluiting door
Vooraf	Toelatingsvliegttest	Aanmelding voor opleiding door HT
Vooraf	Toewijzen FIFI	Toewijzing FIFI door HT
Fase 1	Theorieonderwijs volgen	Voortgangstoetsen theorie
Fase 2	Instructietechniek	Voortgangstoets didactiek
Fase 3	Praktijk opleiding	Examen na voordracht HT
Fase 4	Instructie onder toezicht	Verwijdering beperking door HT

De gehele opleiding wordt door de DTO verzorgd. De voortgangstoets met betrekking tot theoretische kennis en de voortgangstoets didactiek zal worden ingevuld door een niet bij de opleiding van de kandidaat betrokken FIFI voor zweefvliegen.

Daarnaast kan opleiding worden gegeven aan een instructeur die vlieg instructie wil gaan geven op een TMG, voor aerobatics, slepen of vlieg instructie.

Het gebruik van simulatoren (FSTD) in deze opleiding wordt uitdrukkelijk uitgesloten.

7. Toelatingsproef

Kandidaten moeten tijdens de 12 maanden voorafgaand aan de aanvang van de opleiding zijn geslaagd voor een toelatingsproef afgenomen door een door de HT van de DTO aangewezen FIFI om te beoordelen of de kandidaat geschikt is om de opleiding voor FI(S) te volgen (SFCL.330).

De inhoud van deze proef wordt bepaald door de DTO, met in acht name van de ervaring van de kandidaat.

Bij deze proef wordt de vliegstandaard van de kandidaat beoordeeld op dezelfde aspecten als van toepassing zijn op een examen voor SPL. Hiervoor worden ter beoordeling van de FIFI één of meerdere vluchten gemaakt. Daarnaast kan deze proef een interview en/of een gesimuleerde trainingssessie met de kandidaat in de rol van instructeur omvatten. Op basis van een positief advies van de FIFI kan de HT besluiten de kandidaat toe te laten tot de opleiding.

8. Fase 1: Theorieonderwijs

Tijdens deze fase volgt de kandidaat tenminste 30 uur theorieonderwijs voor de theorie zoals beschreven in het trainingsprogramma voor het SPL. Hier kan invulling aan worden gegeven door het volgen van een door een DTO verzorgde cursus en/of door leren op afstand door de kandidaat onder begeleiding van een FIFI. De HT wijst de FIFI aan die de kandidaat begeleidt.

Zodra de kandidaat zich voldoende heeft voorbereid voor de gehele stof, legt hij bij één of meerdere niet bij de opleiding van de kandidaat betrokken FIFI's voortgangstoetsen theorie af. Deze zijn ingedeeld in de volgende deeltaetsen:

- Luchtvaartwetgeving
- Menselijke prestaties en beperkingen
- Meteorologie
- Navigatie en Communicatie
- Beginselen van het vliegen, Operationele procedures en Vliegprestaties
- Algemene kennis van het zweefvliegtuig

Deze toetsen worden mondeling afgenomen door één of meerdere FIFI's. Met deze toetsen wordt per deel toets beoordeeld of de theoretische basis van de kandidaat voldoende is om met succes de verdere opleiding te kunnen doorlopen, waarbij het zowel gaat om het paraat hebben van de vereiste theoretische kennis zoals opgenomen in het SPL trainingsprogramma, als om het kunnen tonen van inhoudelijk begrip van de onderwerpen. Elke deeltaets duurt ca. 25 minuten.

Kandidaten die niet voor alle, maar tenminste 3 deeltaetsen met een positief resultaat hebben behaald, kunnen in een tweede ronde deelnemen aan deeltaetsen waarvoor nog geen positief resultaat was behaald.

Kandidaten die in de eerste ronde minder dan 3 deeltaetsen met een positief resultaat hebben afgesloten of na een tweede ronde niet alle deeltaetsen met een positief resultaat hebben afgesloten, dienen opnieuw onder begeleiding van de door de HT aangewezen FIFI theorieonderwijs te volgen en na afronding daarvan opnieuw alle deeltaetsen af te leggen.

Indien een kandidaat voor alle deeltaetsen een positief resultaat heeft verkregen, wordt dit door een FIFI afgetekend in het werkboek opleiding FI(S) van de kandidaat. Daarna kan de kandidaat beginnen met fase 2 van de instructeursopleiding.

9. Fase 2: Instructietechniek

In deze fase van de opleiding bekwaamt de kandidaat zich onder begeleiding van een door de HT aangewezen FIFI minstens in de volgende didactische competenties (referentie: SFCL.325 Instructeurs competenties en beoordeling):

- Het voorbereiden van voor de instructie benodigde middelen
- Het creëren van een bevorderlijk leerklimaat
- Het overdragen van kennis
- Het integreren van dreigings- en onjuiste beoordelingsmanagement (Threat and Error Management – TEM) met CRM
- Het indelen van tijd (timemanagement) om de opleidingsdoelstellingen te bereiken
- Het leerproces bevorderen
- Het beoordelen van de prestaties van de leerling
- Het toezicht houden op en beoordelen van de vorderingen
- Het evalueren van opleidingssessies
- Het rapporteren van het resultaat

Als ondersteuning kan de stof met betrekking tot instructietechniek zoals opgenomen H3 “instructie Zweefvliegen” van Bruno Zipp en het instructeurshandboek (zie lijst van instructiemateriaal) worden bestudeerd.

De training van de didactische instructeurscompetenties en beoordeling dient zowel een theoretische als een praktische component te hebben. De praktijk training dient in ieder geval de ontwikkeling van instructeursvaardigheden op het gebied van onderwijzen en Threat and Error Management (TEM), alsmede niet technische vaardigheden(CRM) te omvatten. Dit wordt verder in het werkboek uitgewerkt.

Deze fase van de opleiding omvat tenminste 25 uur. De voortgang wordt bijgehouden in het werkboek van de kandidaat.

Wanneer de kandidaat naar het oordeel van de begeleidende FIFI zich de vereiste competenties voldoende eigen heeft gemaakt om aan de fase 3 praktijkopleiding te kunnen beginnen, meldt de begeleidende FIFI de kandidaat aan bij HT van de DTO voor een voortgangstoets didactiek.

De HT wijst een FIFI (S) die niet rechtstreeks bij de opleiding van de kandidaat is betrokken aan om deze mondelinge voortgangstoets af te nemen. Met deze toets wordt beoordeeld of de didactische basis van de kandidaat voldoende is om met succes de verdere opleiding te kunnen doorlopen

Bij een onvoldoende resultaat op deze voortgangstoets stellen de door de HT aangewezen tweede FIFI en de begeleidende FIFI tezamen de extra benodigde opleidingsbehoefte van de kandidaat vast. Na het afronden daarvan kan de begeleidende FIFI de kandidaat opnieuw aanmelden voor een voortgangstoets didactiek.

Indien de kandidaat een positief resultaat heeft verkregen voor de voortgangstoets didactiek, wordt dat door de door de HT aangewezen tweede FIFI afgetekend in het werkboek voor de FI opleiding van de kandidaat. Daarna kan de kandidaat beginnen met fase 3 van de instructeursopleiding.

10. Fase 3: Praktijkopleiding

De praktijkopleiding van de kandidaat vindt plaats tijdens het regulier lesbedrijf van de DTO en omvat alle briefings en oefeningen zoals opgenomen in het **SPL** trainingsprogramma.

Het onderricht in de briefings en vlieg oefeningen vind plaats door middel van instructievluchten waarbij de begeleidende FIFI de rol van leerling vervult en/of de oefeningen demonstreert aan de kandidaat.

Het onderricht omvat tenminste 20 instructievluchten, zoals omschreven in het werkboek.

Bij de beoordeling van de progressie van de kandidaat hanteert de FIFI mede de in bijlage 1 opgenomen competenties. Wanneer de FIFI van oordeel is dat de kandidaat een onderdeel beheerst op een niveau dat adequaat is voor het examen, wordt dit onderdeel door de FIFI in het werkboek van de kandidaat afgetekend.

De duur van de opleiding en het aantal vliegreun c.q. starts is afhankelijk van de vaardigheden en de voortgang van de kandidaat, het weer en overige externe factoren. Om deze reden kan ook worden afgeweken van de volgorde van de oefeningen. Meerdere oefeningen kunnen in één vlucht worden gecombineerd. Er is geen maximale opleidingsduur gedefinieerd.

Indien de kandidaat de gehele praktische opleiding heeft afgerond, wijst de HT een tweede FIFI aan die tezamen met de begeleidende FIFI beoordeelt of de kandidaat voldoende is voorbereid op het examen. Na een positief advies van de tweede FIFI kan de HT namens de DTO een "certificaat afronding opleiding" verstrekken aan de kandidaat. Op basis van dit certificaat kan de kandidaat een examen aanvragen.

11. Fase 4: Instructie onder toezicht

Na het slagen voor het instructeursexamen heeft de kandidaat beperkte bevoegdheden (**SFCL.350**) en heeft een "restricted FI" c.q. beperkte bevoegdheid. Met de beperking mag de kandidaat alleen les geven aan leerlingen onder supervisie van één of meerdere door de DTO aangewezen FI(S). Tijdens deze periode heeft de instructeur niet de bevoegdheid om leerling-piloten toestemming te geven om eerste solo-vluchten of eerste solo-overlandvluchten uit te voeren.

Voor het kunnen afronden van deze fase moet de instructeur tenminste 15 uur of 50 starts vlieg instructie hebben gegeven **die alle fasen van een vlucht met een zweefvliegtuig bestrijkt**. De begeleidende FI houdt daartoe in het werkboek van de kandidaat bij voor welke onderdelen van het **SPL** opleidingsprogramma voldoende instructie onder begeleiding is gegeven.

Bij de beoordeling van de progressie van de kandidaat hanteert de FIFI mede de in bijlage 1 opgenomen competenties. Wanneer de FIFI van oordeel is dat de kandidaat een onderdeel voldoende beheerst voor de opheffing van de restrictie, wordt dit onderdeel door de FIFI in het werkboek van de kandidaat afgetekend.

Zodra blijkt het werkboek instructie is gegeven aan leerlingen **die alle fasen van een vlucht met een zweefvliegtuig bestrijkt** (en is voldaan aan de minimum eisen ten aanzien van uren of starts), kan de HT het voldoen aan de voorwaarden voor het vervallen van de beperking van "restricted FI" aftekenen in het werkboek van de kandidaat. Op basis hiervan kan de kandidaat de bevoegde autoriteit verzoeken de beperking "Restricted" te verwijderen van het brevet.

12. TMG-instructie

Wanneer een houder van een certificaat FI(S) een opleiding wil volgen om instructie te geven op een TMG (certificaat voor FI(S)-TMG), is vereist dat de kandidaat zelf beschikt over de TMG-rating (SFCL.300).

Voor de begeleiding van de kandidaat wijst de HT van de DTO een FIFI aan die zelf beschikt over de bevoegdheid instructie te geven voor de TMG-extensie.

De praktijkopleiding van de kandidaat omvat alle briefings en oefeningen zoals opgenomen in het trainingsprogramma voor de extensie TMG op het SPL. Het onderricht in de vlieg oefeningen vindt plaats door middel van instructievluchten waarbij de begeleidende FIFI de rol van leerling vervuld en/of de oefeningen demonstreert aan de kandidaat.

Wanneer de FIFI van oordeel is dat de kandidaat een onderdeel beheerst op een niveau dat adequaat is voor de bevoegdheid, wordt dit onderdeel door de FIFI in het werkboek van de kandidaat afgetekend.

Bij de beoordeling van de progressie van de kandidaat hanteert de FIFI doorlopend de in bijlage 1 opgenomen competenties. Tijdens de opleiding maakt de FIFI in het werkboek aantekening van de aandachtspunten voor de ontwikkeling van deze competenties. Voor het eind van de opleiding tekent de FIFI in het werkboek de competenties af die worden beheerst op een niveau dat adequaat is voor de bevoegdheid.

De duur van de opleiding bedraagt minimaal 6 vlieguren op TMG. Er kan worden afgeweken van de volgorde van de oefeningen. Meerdere oefeningen kunnen in één vlucht worden gecombineerd. Er is geen maximale opleidingsduur gedefinieerd.

Indien de kandidaat aan een door de HT van de DTO aangewezen FIFI heeft gedemonstreerd de vaardigheid te hebben om instructie te geven voor de betreffende Rating, kan de FIFI een certificaat afronding opleiding invullen waarmee de bevoegdheid kan worden aangevraagd.

13. Instructie aerobatics en sailplanetowing

Wanneer een houder van een certificaat FI(S) een opleiding wil volgen om instructie te geven voor aerobatics dan wel op wil treden als instructeur voor slepen met een TMG (Towing), is vereist dat de kandidaat zelf beschikt over de advanced aerobatics-rating respectievelijk de towing-rating (SFCL.300 en SFCL.315).

Voor de begeleiding van de kandidaat wijst de HT van de DTO een FIFI aan die zelf beschikt over de bevoegdheid instructie te geven voor de betreffende rating.

De praktijkopleiding van de kandidaat omvat alle oefeningen zoals opgenomen in het trainingsprogramma voor de betreffende rating. Het onderricht in de vlieg oefeningen vindt plaats door middel van instructievluchten waarbij de begeleidende FIFI de rol van leerling vervuld en/of de oefeningen demonstreert aan de kandidaat.

Wanneer de FIFI van oordeel is dat de kandidaat een onderdeel beheerst op een niveau dat adequaat is voor de bevoegdheid, wordt dit onderdeel door de FIFI in het werkboek van de kandidaat afgetekend.

Bij de beoordeling van de progressie van de kandidaat hanteert de FIFI doorlopend de in bijlage 1 opgenomen competenties. Tijdens de opleiding maakt de FIFI in het werkboek aantekening van de aandachtspunten voor de ontwikkeling van deze competenties. Voor het eind van de opleiding tekent de FIFI in het werkboek de competenties af die worden beheerst op een niveau dat adequaat is voor de bevoegdheid.

De duur van de opleiding en het aantal vliegreizen is afhankelijk van de vaardigheden en de voortgang van de kandidaat. Om deze reden kan ook worden afgeweken van de volgorde van de oefeningen. Meerdere oefeningen kunnen in één vlucht worden gecombineerd. Er is geen maximale opleidingsduur gedefinieerd.

Indien de kandidaat aan een door de HT van de DTO aangewezen FIFI heeft gedemonstreerd de vaardigheid te hebben om instructie te geven voor de betreffende Rating, kan de FIFI een certificaat afronding opleiding invullen waarmee de bevoegdheid kan worden aangevraagd.

14. Instructie voor vlieg instructie (FIFI)

Wanneer een houder van een certificaat FI(S) een opleiding wil volgen om instructie te geven voor vlieg instructie (FIFI), is vereist dat de kandidaat tenminste 50 uur of 150 starts vlieg instructie in zweefvliegtuigen heeft gegeven (SFCL.315).

De HT van de DTO wijst voor de beoordeling van vakbekwaamheid van de kandidaat een FIFI aan. De beoordeling moet bestaan uit oefeningen van de FI (S) opleidingssyllabus, geselecteerd door de FIFI en moet in elk geval al het volgende bevatten:

- één start en één landingsoefening;
- een selectie van lucht oefeningen en
- een noodprocedure.

Indien de aangewezen FIFI van oordeel is dat de kandidaat in voldoende mate beschikt over de benodigde competenties en vaardigheden voor het geven van instructie voor vlieg instructie, kan de FIFI een certificaat invullen waarmee de bevoegdheid kan worden aangevraagd.

15. Het bijhouden van de vorderingen van de kandidaat en archivering

De vorderingen van de kandidaat worden bijgehouden in de volgende documenten:

- aantal starts en vliegreizen: Pilot's Logbook;
- praktische en theoretische opleiding: Werkboek opleiding FI(S), FI (S) TMG, FI (S) Sailplanetowing Rating of FI (S) Aerobatics Rating.

Zonder deze documenten kan een kandidaat niet aan praktische oefeningen van de opleiding deelnemen.

Elke oefening wordt voorafgegaan door een grondige briefing door de FIFI. Na de oefening volgt een debriefing.

Indien de kandidaat de oefening conform de in dit document beschreven leerdoelen uitvoert en beheerst, tekent de FIFI de oefening af in het werkboek van de kandidaat.

De HT, of zijn plaatsvervanger, dient elke 3 maanden aan de hand van het werkboek van de kandidaat en ontvangen feedback van instructeurs te bepalen of aanvullende training nodig is, in een of meerdere onderwerpen. Deze aanvullende training zal gerichte trainingsoefeningen omvatten op gebleken lacunes of aanvullende oefeningen voor onderwerpen waar de kandidaat het vereiste niveau niet heeft behaald. De voortgang hiervan wordt in het werkboek bijgehouden.

De DTO bewaard het werkboek van de kandidaat als deze niet gebruikt wordt tijdens de instructie, zodat deze altijd in te zien is door de HT. Indien de kandidaat de opleiding afrondt of staakt, wordt zijn werkboek door de DTO gearcheeerd in het leerling dossier.

Daarnaast houdt de DTO een start-administratie bij waarin van elke vlucht van een kandidaat wordt vastgelegd:

- De datum
- De vluchtduur
- Type vliegtuig
- De naam van de instructeur (bij een instructievlucht)
- De naam van de leerling (wanneer de FI restricted vliegt met een leerling).

Deze administratie wordt zo ingericht dat een overzicht per kandidaat kan worden gepresenteerd ten behoeve van de bewaking van de voortgang van de opleiding. Deze administratie wordt bewaard tot 3 jaar na afronding of staking van de opleiding.

Als alternatief voor deze start-administratie kan de DTO er ook voor kiezen kopieën van de relevante pagina's van het logboek van de kandidaat aan het leerling dossier toe te voegen.

In dit leerling dossier neemt de DTO tevens op:

- alle voor de kandidaat ingevulde formulieren;
- de bewijzen van bevoegdheid, ratings en medische certificaten van die relevant zijn voor de opleiding die wordt gegeven, inclusief de geldigheidsdata van ratings en medische certificaten;
- kopieën van het logboek waaruit blijkt dat de kandidaat voldoet aan de instroomeisen en (indien van toepassing) de afgiftevoorwaarden.

Dit leerling dossier wordt voor 3 jaar gearcheeerd na afronding of staking van de opleiding.

Daarnaast houdt de DTO een administratie bij van de bewijzen van bevoegdheid en ratings daarop van degenen die de opleiding verzorgen, inclusief de geldigheidsdata van ratings en medische certificaten. Ook deze worden 3 jaar gearcheeerd na afronding van de laatste trainingsactiviteit.

16. Overige verplichte documenten

De kandidaat dient de volgende documenten bij zich te hebben:

- Een geldig identiteitsbewijs.
- Een geldig bewijs van bevoegdheid
- Een geldig LAPL(S) medisch certificaat, of een class I of class II medical.

17. Verantwoordelijkheden Declared Training Organizations

De "representative" (vertegenwoordiger) van de DTO is er voor verantwoordelijk:

- te waarborgen dat de DTO en haar activiteiten voldoen aan de toepasselijke eisen en aan de declaratie;
- een veiligheidsbeleid te ontwikkelen en tot stand te brengen om te waarborgen dat de activiteiten van de DTO veilig worden uitgevoerd en te waarborgen dat de DTO dat veiligheidsbeleid volgt, alsmede de nodige maatregelen treffen om de doelstellingen van dat veiligheidsbeleid te verwezenlijken;
- de veiligheid binnen de DTO bevorderen;
- ervoor te zorgen dat de DTO over voldoende middelen beschikt zodat de genoemde activiteiten op doeltreffende wijze kunnen worden uitgevoerd en dat de uitrusting en de opleidingsmiddelen die tijdens de opleiding wordt gebruikt, voldoen aan alle wettelijke vereisten.

De HT van de DTO is verantwoordelijk voor:

- het voldoen van de verstrekte opleiding aan de eisen van part-FCL en part-SFCL;
- de behoorlijke integratie van de vliegopleiding in een luchtvaartuig en het theorieonderwijs;
- toezicht op de voortgang van de leerlingen;
- het toezicht op de plaatsvervangend HT's (indien aanwezig);
- controle op de geldigheid van de bevoegdheden van de FI(S);
- een juiste registratie en administratie;
- bewaren van documentatie en registraties met betrekking tot de opleiding tot minimaal 3 jaar na afronding of staking van de opleiding (zie paragraaf 15).

Bijlage 1: de competenties van instructeurs

De training en beoordeling van de instructeur dient volgens de volgende prestatie standaard te geschieden. De competenties van de instructeur in de onderstaande tabel voldoet aan de tabel uit de AMC1 **SFCL.325** door de volgende vertaling:

- “competentie” wordt gedekt door “Competence”
- “Prestatie niveau” wordt gedekt door “performance”
- “Kennis niveau” wordt gedekt door “Knowledge”
- “onderdeel” is een sub verdeling van “Competence”

Referentie:AMC1 **SFCL.325**

Competentie	Onderdelen	Prestatie niveau	Kennis niveau
Het voorbereiden van voor de instructie benodigde middelen	<ul style="list-style-type: none"> -Facilitair -Voorbereiding briefing -Beheer 	<ul style="list-style-type: none"> - Het verzamelen van weerinformatie, operationele informatie en overige informatie relevant voor de vlucht(en). Het gebruik maken van ter beschikking staande trainingsmaterialen en trainingsleermiddelen. - Ochtendbriefings, veldbriefings, briefings bij wijzigende omstandigheden, briefings bij bijzondere omstandigheden. Briefings voorafgaand aan de vlucht. - Opleidingsprogramma SPL, progressiekaart, logboeken, dagrapporten, leerlingvolgsystemen. 	<ul style="list-style-type: none"> - De kandidaat kan een juist gebruik maken van de faciliteiten om de doelstellingen van de opleiding te bereiken. - De kandidaat kan de verschillende typen briefings zelfstandig voorbereiden en maakt daarbij gebruik van de middelen die tot zijn beschikking staan. - De kandidaat kent de competentiegerichte trainingsmethoden en de verschillende leer- en rapportagemiddelen.

Competentie	Onderdelen	Prestatie niveau	Kennis niveau
Het creëren van een bevorderlijk leerklimaat	<ul style="list-style-type: none"> -Verwerven gezag en het vertonen van voorbeeldgedrag -Het verduidelijken van de rollen -Het vaststellen van de doelen -Het vaststellen van de behoeften van de leerling 	<ul style="list-style-type: none"> -Stijl van leidinggeven, effectief leiderschap, leerstijlen van leerlingen. Het scheppen van de voorwaarden waaronder effectief leidinggeven kan plaatsvinden. Het communicatieproces en de obstakels in het communicatieproces. Het vertonen van voorbeeldgedrag. het ontwikkelen van zelfdiscipline, integriteit en empathisch vermogen. Instructievaardigheden. Instructeurs-leerlinginteractie. Het verkrijgen van respect. -Taakverdeling veld- en vliegbedrijf. Taakverdeling gedurende de vlucht. -Het beoordelen van het niveau van de leerling gerelateerd aan het gewenste competentieniveau. -Het beoordelen van de behoefte van de leerling. Basisbriefing, achtergronden, vlucht, uitvoering leerling, debriefing. 	<ul style="list-style-type: none"> -De kandidaat kent de obstakels die een goed leerklimaat in de weg kunnen staan. De instructeur kent de verschillende leerstijlen en kan inspelen op die stijlen. -De kandidaat is in staat de rollen tijdens trainingssessies duidelijk uit te leggen. -De kandidaat is in staat per trainingssessie de leerdoelen duidelijk vast te stellen. -De kandidaat is in staat om de behoeften van de leerling vast te stellen.
Het overdragen van kennis	<ul style="list-style-type: none"> -Duidelijkheid van de communicatie -Het creëren en het ondersteunen van de realisme en vliegerschap. -Het herkennen van trainingskansen 	<ul style="list-style-type: none"> -Communicatieniveaus (inhoudsniveau 's, betrekkingsniveaus en metacommunicatie). Versturende factoren in deze drie niveaus. Interpunctieproblematiek. -Werkomstandigheden, tijdsmanagement (organisatie op basis van urgentie en prioriteiten). -Het herkennen van hiaten in de competenties van een leerling. 	<ul style="list-style-type: none"> -De kandidaat is in staat trainingsinhoud duidelijk te communiceren, afgestemd op de leerstijlen van de leerling. -De kandidaat is in staat om een duidelijk beeld van de werkelijkheid en de realiteit te scheppen en daarbij heldere prioriteiten aan te geven. -De kandidaat kan door het inspelen op de omstandigheden de leerling trainingsmogelijkheden bieden.

Competentie	Onderdelen	Prestatie niveau	Kennis niveau
Het integreren van dreigings- en onjuiste beoordelings-management (Threat and Error Management – TEM) met CRM	Het verbinden van TEM / CRM elementen in de praktische opleiding	Veiligheid. Het ontwikkelen van goed vliegerschap bij de leerling. Het ontwikkelen van omgevingsbewustzijn (situational awareness). Noodprocedures en beslissingsprocessen.	De kandidaat is in staat goed vliegermanschap bij leerlingen te ontwikkelen. De kandidaat is in staat om de leerling op het gewenste niveau van omgevingsbewustzijn te brengen. De kandidaat is in staat om noodprocedures helder en duidelijk uit te leggen. De kandidaat is in staat om begrip bij de leerling te toetsen.
Het indelen van tijd (timemanagement) om de opleidingsdoel-stellingen te bereiken	Wijst tijd toe om de competentiedoelen te behalen	Trainingsprogramma SPL .	De kandidaat kent het traingingsprogramma SPL en is in staat om dit toe te passen.

Competentie	Onderdelen	Prestatie niveau	Kennis niveau
Het leerproces bevorderen	<ul style="list-style-type: none"> -Moedigt participatie van de leerling aan -Motiveert, is geduldig en wekt vertrouwen. -Een op een coaching -Moedigt wederzijdse ondersteuning aan 	<ul style="list-style-type: none"> -Het herkennen van de vaardigheden van leerlingen en het vragen van terugkoppeling van de leerling. -Stijl van leidinggeven, effectief leiderschap, leerstijlen van leerlingen. Het scheppen van de voorwaarden waaronder effectief leidinggeven kan plaatsvinden. Het communicatieproces en de obstakels in het communicatieproces. Het vertonen van voorbeeldgedrag. het ontwikkelen van zelfdiscipline, integriteit en empathisch vermogen. Instructievaardigheden. Instructeurs-leerlinginteractie. Het verkrijgen van respect. -Basisbriefing, achtergronden, vlucht, uitvoering leerling, observatie, debriefing. - Stijl van leidinggeven, effectief leiderschap, leerstijlen van leerlingen. Het scheppen van de voorwaarden waaronder effectief leidinggeven kan plaatsvinden. Het communicatieproces en de obstakels in het communicatieproces. Het vertonen van voorbeeldgedrag. het ontwikkelen van zelfdiscipline, integriteit en empathisch vermogen. Instructievaardigheden. Instructeurs-leerlinginteractie. Het verkrijgen van respect. 	<ul style="list-style-type: none"> -De kandidaat is in staat om met behulp van de terugkoppelingen van de leerling de trainingsonderdelen zodanig aan te passen dat het gewenste competentieniveau kan worden behaald. - De kandidaat is in staat om leerlingen te motiveren. De kandidaat bewaart zijn geduld en bouwt aan de vertrouwensrelatie tussen hem en de leerling. - De kandidaat is in staat om leerlingen een op een te coachen naar het gewenste competentieniveau, door gebruik te maken van briefings, theoretische kennis (achtergronden) observaties en debriefings. - De kandidaat is in staat de leerling te ondersteunen en moedigt wederzijdse ondersteuning aan.

Competentie	Onderdelen	Prestatie niveau	Kennis niveau
Het beoordelen van de prestaties van de leerling	<ul style="list-style-type: none"> -Beoordeelt en moedigt zelfevaluatie ten opzichte van het gewenste competentieniveau aan bij de leerling -Neemt beoordelingsbesluiten en verstrekt heldere terugkoppeling - Observeert CRM-gedrag 	<ul style="list-style-type: none"> -Het vragen van feedback aan de leerling. Het kunnen lezen van het logboek en de progressiekaart van een leerling. Hoe om te gaan met het beoordelen van verschillende typen leerlingen. Aanmoedigen, remmen. Leerlingvolgsysteem. - Feedback geven. Debriefings. - Algemene vluchtbeoordeling. 	<ul style="list-style-type: none"> -De kandidaat vraagt de leerling actief om terugkoppeling en is in staat de leerling te begeleiden bij diens zelfreflectie. - De kandidaat is in staat beoordelingsbesluiten te nemen en koppelt dit helder en duidelijk terug aan de leerling. - De kandidaat is in staat de leerling te observeren.
Het toezicht houden op en beoordelen van de vorderingen	<ul style="list-style-type: none"> -Vergelijkt de individuele resultaten met de vooraf gestelde doelen - Identificeert verschillende niveaus van vooruitgang - Past toepasselijke corrigerende maatregelen toe 	<ul style="list-style-type: none"> -Trainingsprogramma SPL. Het beoordelen van de vluchtuitvoering van de leerling. Het herkennen van de meest gemaakte fouten en het (her)instrueren van de verschillende vluchtelementen. - Langzame leerling, snelle leerling. - Ingrijpen. 	<ul style="list-style-type: none"> -De kandidaat is in staat om de progressie van de leerling aan de hand van het SPL trainingsprogramma te beoordelen. - De kandidaat is in staat de verschillende progressieniveau 's te herkennen. De instructeur is in staat om de lesvluchten aan deze progressieniveau 's aan te passen. - De kandidaat is in staat het moment van verbaal en/of fysiek ingrijpen te bepalen.

Competentie	Onderdelen	Prestatie niveau	Kennis niveau
Het evalueren van opleidings-sessies	<ul style="list-style-type: none"> -Vraagt om feedback van de leerling - Traceert trainingsprocessen ten opzichte van competentie-criteria - Administratie 	<ul style="list-style-type: none"> -Feedback vragen. - Trainingsprogramma SPL. Het beoordelen van de vluchtuitvoering van de leerling. - Invullen logboek leerling, dagrapport en leerlingvolgsysteem. 	<ul style="list-style-type: none"> -De kandidaat is in staat om middels feedback van de leerling aanpassingen in trainingsaanpak te doen. - De kandidaat is in staat de status van de leerling te bepalen aan de hand van het trainingsprogramma en het gewenste competentieniveau. - De kandidaat is in staat de leerling de relevante opmerkingen in zijn logboek te laten maken. De kandidaat is in staat relevante opmerkingen in het dagrapport en/of het leerlingvolgsysteem te maken.
Het rapporten van het resultaat	Rapporteert accuraat aan de hand van feiten	Vluchtevaluatie en algemene evaluatie van de leerling.	De kandidaat is in staat de leerling de relevante opmerkingen in zijn logboek te laten maken. De kandidaat is in staat relevante opmerkingen in het dagrapport en/of het leerlingvolgsysteem te maken.